



filmoteca

Nomad: In the footsteps of Bruce Chatwin



Joana Gomila

Cantant

@joana_gomila

Nomad és una oda a l'amistat i a un món humanista i salvatge que cada vegada costa més de trobar i, encara molt més, d'habitar. Una oda al nomadisme i al caminar. Un homenatge de Werner Herzog (1942) a Bruce Chatwin (1940-1989), llegendari aventurer i escriptor que va morir als 48 anys.

El documental se dibuixa a partir de vuit capítols que podrien ben bé ser els capítols d'un llibre de Chatwin però podrien ser també algunes pel·lícules mítiques de Herzog. De la Patagònia fins a Austràlia, el cineasta segueix els passos de l'escriptor anglès per llocs i circumstàncies que l'havien meravellat, enamorat, i a partir dels quals s'havia inspirat per als seus escrits. El film és una biografia de Chatwin traçada des de la forta amistat que els va unir, inspirada en la petjada que l'escriptor va dibuixar en la vida del cineasta.

Les vides de Herzog i Chatwin s'havien creuat diverses vegades i havien compartit paisatges i racons, però de forma individual, sense saber res l'un de l'altre, de vegades amb molts anys de diferència entremig. Es van conèixer per primer cop a Coober

Pedy, Austràlia, el 1983. Hi havien arribat per separat, cadascú cercant la seva pròpia història. Herzog volia gravar un documental sobre els aborígens australians i Chatwin estava recopilant cants ritualístics aborígens per al seu llibre *The Songlines* (1987). El dia que es van trobar varen parlar durant més de 50 hores seguides, gairebé sense dormir. Això ens revela l'entusiasme que els dos personatges es tenien mútuament.

Herzog, a través d'aquest documental, ens contagia l'amor i la fasciació cap a Chatwin i ens empelta la passió cap a tots els temes que aborda en els diferents capítols: admiració per la natura, obsessió per l'estranyesa, per allò atàvic, ancestral, curiositat pels genis que viuen als marges, per les riqueses culturals humanes.

És així com descobrim Chatwin a *Nomad*, a través d'allò que el meravellava. Aquesta descoberta succeeix a partir d'un tros de pell d'un suposat brontosau que la seva àvia guardava dins una vitrina. Amb la voluntat de trobar quin és l'origen real d'aquella pell viatjam fins a la Patagònia i seguint aquest viatge desco-

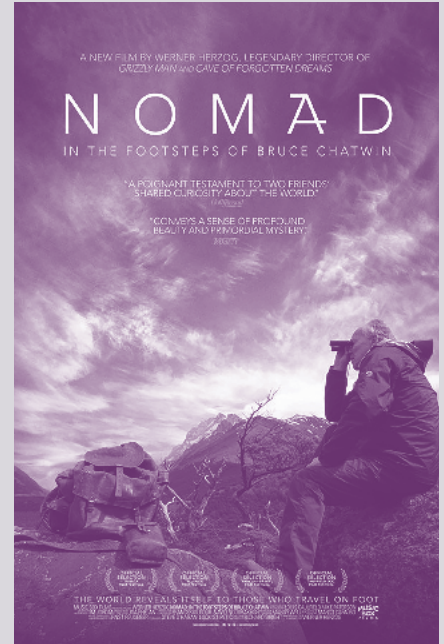
Nomad ens mostra l'univers en constant moviment de Chatwin a través de l'univers salvatge que mostra Herzog

brim Punta Arenas i el vaixell que va naufragar transportant aquest animal prehistòric. Herzog també ens porta a Avebury Wiltshire, on Chatwin es refugiava per connectar amb energies magnètiques i ancestrals. Anam fins a Austràlia i quedam captivats per la mística dels cants aborígens i els traços de cançó, que l'escriptor eternitza a *The songlines*. Al llarg dels capítols van apareixent testimonis —el seu biògraf, la seva esposa,...— que ajuden a donar una visió més polièdrica del personatge. Viatjam també fins a Ghana, on Herzog hi va rodar *Cobra Verde* (1987), una pel·lícula basada en el llibre *The Viceroy of Ouidah* (1980) [*El virrei d'Ouidah*] de Chatwin. L'escriptor hi va ser presencialment durant unes quantes setmanes, tot i que el seu estat de salut ja no era òptim. Però aquí, Herzog, a través de les anècdotes, ens mostra una vegada més la profunda amistat que els unia.

Cineasta i escriptor compartien una passió per caminar. Caminar com a religió, com a manera d'entendre's amb el món, com a acte sanador. «El món es revela als que viatgen a peu», diu Herzog. A través de la motxilla de Chatwin, que aquest

va regalar a Herzog poc abans de morir, el director crea un simbolisme tel·lúric. La motxilla el va salvar durant el rodatge de *Scream of stone* (1991) a la Patagònia: van quedar atrapats dins una tempesta de neu i durant els més de dos dies que van estar sense poder-se moure, Herzog va poder seure damunt la motxilla evitant el contacte directe amb el gel.

Nomad ens mostra l'univers en constant moviment de Chatwin a través de l'univers salvatge que mostra Herzog. Així com les pel·lícules de Herzog poden semblar documentals, els seus documentals esdevenen literatura a través de la veu que ell hi aporta, apareixent-hi, narrant, deixant entreveure sempre el seu amor o menyspreu cap a allò que ens conta. *Nomad* és una visió personalíssima i apassionada sobre l'amistat, l'art i el caminar. No és un viatge *low cost* per consumir monuments, sinó un viatge profund a la recerca de realitat. ■



Nomad: **In the footsteps of Bruce Chatwin** **Werner Herzog**

2019